

2018-11-19

Dnr 400-23879-2018

Kontaktperson

Enheten för samhällsplanering

Hanne Romanus

010-22 41 352

skane@lansstyrelsen.se

Miljö- och energidepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se

kopia:

m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av Naturvårdsverkets skrivelse "Uppdrag att se över och föreslå ändringar i reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära läge"

Dnr M2017/02054/Nm

Länsstyrelsen Skånes synpunkter i sammanfattning

Länsstyrelsen anser att det är olämpligt att göra allt för stora ändringar i ett regelverk där tillämpningen håller på att etableras. Landets län har olika förutsättningar vad gäller tillgången till strandnära områden samt vad tolkningen av landsbygdsutvecklingen, vilket inte lagstiftningen fångar upp idag. Länsstyrelsen förstår att man genom ändringarna vill ge möjlighet att ta större hänsyn till lokala skillnader och de olika förutsättningar som råder på olika ställen i landet. Risken är dock att otydligheten blir större och att det leder till en försvagning av strandskyddet. Länsstyrelsen anser sammanfattningsvis att de föreslagna ändringarna leder till ökad otydlighet kring hur regelverket ska tillämpas.

Länsstyrelsen Skåne avstyrker förslaget i följande delar:

- 7 kap 18 d § andra meningen
....uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus
ändras till
uppföras med närheten till ett befintligt bostadshus

Länsstyrelsen anser att effekten av en sådan ändring som förslaget innebär skulle kunna bidra till att strandskyddets syften inte upprätthålls och avstyrker därav förslaget. Det är viktigt att bebyggelsen inom strandområden hålls samman för att motverka att luckor bildas.

- Ändrade bedömningsgrunder i 7 kap 18e punkt 2
från
...har en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses
till
...en sådan omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses

Länsstyrelsen anser inte att en sådan ändring som förslaget innebär skulle ge ett ytterligare stöd i bedömningen jämfört med nuvarande formulering. Det skulle heller inte bidra till en lättare och distinktare bedömning.

- Att restriktivitet i eller i närheten av tätorter skulle enbart gälla större tätorter, 7 kap 18e punkt 3a.

Strandskyddets geografiska avgränsning i Skåne är särskilt beslutat

Tillsammans med kommunerna har Länsstyrelsen i Skåne län genomfört revideringar av de strandskyddade områdena och beslutat om strandskyddets omfattning. I vissa strandområden är strandskyddet utökat medan det i andra strandområden är reducerat, och vid många mindre sjöar och vattendrag är det generella strandskyddet helt borttaget. Av Skånes stränder omfattas endast en tredjedel av strandskydd. Det innebär att två tredjedelar av Skånes stränder inte omfattas av strandskydd. Avvägningar för var det finns motiv för ett bevarat strandskydd utifrån platsernas förutsättningar har därför i flera avseenden redan skett i länet.

Restriktivitet i eller i närheten av tätorter

Länsstyrelsen anser att förslaget är motstridigt mot andra mål och riktlinjer som lyfter fram vikten och värdet av tätortsnära natur. Till exempel så berör flera av friluftslivsmålen, som Attraktiv tätortsnära natur, Tillgänglig natur för alla och Skyddade områden som resurs för friluftslivet, tätortsnära natur och framhåller betydelsen av den.

Definition av tätort oklar

Tätort är ett relativt begrepp och i remissen blir det inte tydligt förklarat annat än att storstadsområdena bortses. Större tätorter måste definieras som nu är på förslag att vara de som mer tydligt utesluts från LIS-områden. När det vid mindre tätorter (var nu den gränsen går) får peka ut LIS-områden kan det ge möjlighet till en ökad attraktivitet och utveckling av området förutsatt att man i LIS-området inte bygger bort det som varit den mindre tätortens förmodade attraktivitet. Då kan syftet med reglerna bli det motsatta.

Konsekvenser för Skåne

Särskilt för Skåne som har låg andel allemansrättsligt tillgänglig mark i jämförelse med riket i övrigt skulle förslaget kunna få negativa konsekvenser för friluftslivet, växter och djur. Stora delar av länet karaktäriseras av intensivt jordbruk och hög befolkningstäthet. Bristen på närrekreationsområden är särskilt stor kring tätorter i södra och västra Skåne. Då det finns många olika intressen som konkurrerar om marken nära vatten, och då dessa områden är mycket viktiga

för rekreation och friluftsliv samt för växt- och djurlivet, är frågan om att bevara miljön och säkra tillgängligheten utmed Skånes stränder och vattendrag mycket betydelsefull.

Synpunkter inför fortsatt utredningsarbete

Länsstyrelsen Skåne har under i sin handläggning och kontakt med kommunerna rörande deras arbete med LIS uppmärksammat följande frågor och behov och tar därför tillfället i akt att lämna följande förslag;

Landsbygdsutveckling och LIS – vägledning behövs

Av remissen framgår att begreppet landsbygdsutveckling kan vara svårt att definiera, att den frågan behandlas olika och att nivån på utredning inför framtagande av LIS-områden behöver fastställas. Satsas det i ett område kan det skapas ytterligare aktivitet, ge sysselsättningseffekter och bidra till serviceunderlaget. Det framgår även ett sådant ”proportions”-resonemang i remissen. Länsstyrelsens erfarenhet är samtidigt att kommunerna har svårt att beskriva och motivera att föreslagen bebyggelse eller åtgärden kan bidra till landsbygdsutvecklingen.

I översiktsplaneringen behöver det tydligare diskuteras och pekas ut att landsbygden är del av samhällsutvecklingen i stort. Länsstyrelsen menar att ett av skälen till att kommunerna saknar underlag till att peka ut LIS-områden är att utvecklingen av landsbygden inte tillräckligt har hanterats på kommunövergripande nivå i relation till exempelvis bostadsbehov, utvecklingen av näringslivet och förutsättningarna för infrastrukturen. Det sociala, ekonomiska, kulturella och ekologiska är dimensioner som tillsammans bidrar till en hållbar landsbygdsutveckling. Det är viktigt att prata om hållbara bebyggelsestrukturer. Länsstyrelsen vill i sammanhanget trycka på att det i praktiken krävs att det finns ett lokalt engagemang förutom det övergripande kommunala intresset. Utan en lokal förankring är det annars risk för att det sker en bebyggelseutveckling som ger begränsningar för natur- och djurlivet samt för friluftslivet och endast gynnar ett fåtal.

Sammantaget saknas det vägledning till kommunerna. Bristen på vägledning gör också att Länsstyrelsen inte kan ge tillräckligt stöd till kommunerna i deras tidiga planeringsskeden vad gäller behov av utredningar och underlag för att föreslå utpekande av LIS-områden.

Strandskydd vid nya vatten

Länsstyrelsens erfarenhet är att automatiskt strandskydd vid nyanlagda vatten upplevs som problematiskt i länet. Möjligheten att upphäva strandskyddet vid nya vatten bör övervägas.

Möjlighet att införa strandskydd under 100 meters bredd

Idag finns inget lagstöd för länsstyrelsen att besluta om att införa strandskydd under 100 meters bredd i strandområden där strandskydd inte funnits tidigare, eller där strandskyddet en gång

upphävts av länsstyrelsen. Länsstyrelsen ser att det finns värdefulla strandområden som saknar strandskydd p.g.a. av nuvarande begränsningar i lagstiftningen. Länsstyrelsen menar att ett lagstöd bör införas för att ge länsstyrelsen möjlighet att besluta om strandskyddsförordnande med möjlighet till differentiering av området inom 100 m strandlinjen.

Deltagande och beslutande i ärendet

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har enhetschef Kajsa Palo, naturvårdshandläggare Karin Emanuelsson och landsbygdsutvecklare Catharina Hellström Engström deltagit. Planhandläggare Hanne Romanus har varit föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför ingen namnunderskrift.

Ola Melin

Hanne Romanus